

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

**СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

**СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

УДК 373.3
ББК 74.202.21
С 88

*Затверджено до друку кафедрою початкової і професійної освіти
(протокол № 16 від 30.03.2021 р.)*

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 3 від 07.04.2021 р.*

С 88 Студентські ініціативи : теорія і практика початкової освіти :
матеріали II науково-практичної інтернет-конференції студентів
факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди
(12 травня 2021 р., м. Харків) / за заг. ред. д-ра пед. наук, проф.
В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. 70 с.

У збірнику подано матеріали тез виступів на науково-практичній інтернет-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди. У матеріалах висвітлені актуальні питання теорії і методики навчання та виховання молодших школярів, питання природничо-математичної та філологічної освіти.

**УДК 373.3
ББК 74.202.21**

Видано за рахунок авторів.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2021

7.	Масюта Аліна (наук. кер. – викл. О. В. Бужин) Розвиток дрібної моторики пальців рук молодших школярів під час роботи з пластичними масами.....	44
8.	Нікітіна Анна (наук. кер. – викл. О. В. Бужин) Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами театралізації.....	45
9.	Онопрієнко Анастасія (наук. кер. – к. пед. н., доц. Л. І. Титаренко) Шляхи інтеграції змісту початкової освіти.....	46
10.	Островка Вікторія (наук. кер. – к. пед. н., доц. О. М. Масюк) До проблеми вдосконалення математичної підготовки учнів початкової школи.....	47
11.	Павленко Богдана (наук. кер. – к. пед. н., доц. Л. І. Титаренко) Формування загальнонавчальних умінь і навичок в учнів початкової школи.....	48
12.	Разгуляєва Дар'я (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. М. Смолянюк) Початкова освіта як фундамент в реалізації екологічного вектору країни.....	49
13.	Сергієнко Вікторія (наук. кер. – к. пед. н., доц. С. А. Білецька) Шляхи формування мотивації пізнавальної діяльності на уроках математики у початковій школі.....	50
14.	Сиволапова Євгенія (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. М. Смолянюк) Уроки дизайну та технологій як засіб розвитку учня початкової школи.....	51
15.	Сотнік Єлизавета (наук. кер. – д. пед. н., проф. О. М. Іонова) Особливості початкової математичної освіти вальдорфських школярів.....	52
16.	Трофімова Вікторія (наук. кер. – к. пед. н., доц. Л. П. Старікова) Спостереження як метод пізнання природи у процесі проведення екскурсій у курсі «Я досліджую світ».....	53
Секція 3. Актуальні питання філологічної освіти		
1.	Бондар Вікторія (наук. кер. – к. пед. н., доц. А. А. Ємець) Лічилки в середовищі сучасних молодших школярів.....	54

Секція 3. Актуальні питання філологічної освіти

Лічилки в середовищі сучасних молодших школярів

Бондар Вікторія

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент А. А. Ємець

Одним із показників комунікабельності дитини є вміння грати в колективні ігри, які зазвичай починаються з використання лічилки. Отже, знання лічилок може свідчити про вміння грати і спілкуватися з іншими людьми. Лічилки – жанр дитячого фольклору, невеликий віршований твір, яким визначається роль і місце в колективній грі кожного учасника, «ігрова прелюдія». Цей жанр досліджували фольклористи (А. Баранцев, Г. Барташевич, Г. С. Виноградов, Г. В. Довженко, О. І. Капіца, М. В. Красноженова, М. Н. Мельников), літературознавці (П. А. Бесонов, О. Б. Каневська, С. В. Щербак). На використання лічилок звертають увагу укладачі підручників з читання для початкової школи та методисти. Завдання наукової роботи – зібрати матеріал, який дозволить визначити особливості функціонування лічилок в сучасному дитячому середовищі. З цією метою були опитані учні 1 та 4 класів (загальна кількість респондентів – 17), які навчаються у школі Харківської області. Під час бесіди учні не чули відповідей один одного.

Аналіз результатів опитування дозволив дійти таких висновків:

- більшість першокласників не тільки не знають лічилок, вони не знайомі із таким поняттям, отже, не використовують у грі;

- кожен другий (47% опитаних) розповів одну й ту ж лічилку: *«Ехал Лунтик на тележке,/ Раздавал он всем орешки, /Кому два, кому три, / Дирижером будешь ты»*. Тільки один респондент розповів «довгий» варіант цієї лічилки: *«Ехал Лунтик на тележке/ Продавал он всем орешки: / Кому - два, кому - три, Дирижером будешь ты./ Дирижером не хочу,/ На ракете улечу./ А ракета не моя,/ а чужого короля./ А король на фабрике/ делает кораблики./ А кораблики уплыли,/ паруса свои забыли»*;

- 6% дітей розповіли інші лічилки, а саме: 1) *Один, два, три, четыре! /Кошку грамоте учили — /Не считать, не писать,/А за мышками скакать;* 2) *Раз, два, три, четыре, пять —/Надо дырки посчитать./Если в сыре много дыр,/Значит, вкусным будет сыр.* 3) *Кот сибирский, кот лохматый/Учит деточек считать,/Ну-ка, детки, по команде:/Раз, два, три, четыре, пять!* 4) *Раз, два, три, четыре, пять, /Шесть, семь, восемь, девять, десять./Надо, надо,/надо спать и не надо куролесить./Кто не спит, Тот выйдет вон!/Кто уснул, Увидит сон!* 5) *Раз, два, три, четыре, пять,/Вышел зайчик погулять./Вдруг охотник выбегает,/Прямо в зайчика стреляет./Пиф – паф! Ой-ой-ой!/Умирает зайчик мой./Привезли его в больницу,/Он украл там рукавицу, Привезли его в палату,/Он украл там шоколадку./Привезли его на крышу,/Он украл там дядю Мишу./Привезли его домой,/Оказался он живой!*

Отже, в сучасному дитячому середовищі зменшується використання ігрових жанрів фольклору (лічилок). Можна відмітити деякий вплив літературних форм лічилок, однак він несуттєвий.